

(AANHANGSEL.)

DE PLAATSNAMEN

TERNAARD, AMELAND, SNEEK EN
WAAXENS.

Ternaard heet in het *Beneficialboek*, p. 170, *Tonauwert*; in de kaart van Abrah. Ortelius, van 1568, met verharde *o*, *Tonnauwert*; in de H. S. kaart van Leo Si-brandus en in de atlas van Schotanus *Tonnaard*, doch in sommige zijner kaarten ook *Tennaard*, waaruit de klerken en bureaulisten, onze officiële taalbedervers, *Ternaard* maakten; misschien omdat andere dorpen ook met *ter* beginnen, zoo als *Ter Caple*, *Ter Horne*, *Ter Wispel* enz. Op het jaar 981 heet dit dorp (zie van Mieris), *Thunewerd*, en in de charters van Dronke (*Traditiones et antiquitates Fuldenses*), *Tunnuwerde*. De eerste *u* werd *o*, de tweede *u* werd *au*, dus *Thunauwerd*, dat is *Wérd*, *de waard*, hoogte aan zee, van *Thundr*, of Odin.

Het tegenover liggende *Ameland*, eenmaal digt aan de kust, vindt men in de charters van den zelfden Dronke (c. 7, 21, 122) genoemd *Ambla*, zamengesteld uit *Embl* of *Ambl* en *ag* of *ig*. *Ambl* was bij onze Noordsche voorvaderen de eerste moeder, de Scandinavische en Germaansche Eva, en *ag* waterland, eiland, Agl. *ig*, insula, doch later *ig-land*, eiland. *Ag* werd *ai* en *â*, en *ig* op dezelfde wijze *ij* en *î*. Dus *Amblag*, *Amblâ*, *Ambla-land*, dat *Ameland* werd, gelijk het Angelsaksische

Ambres-byrig, Wiltshire, thans *Amesbury* heet. Voor *Amblâ* vindt men ook *Amblum*, zamengesteld uit *Ambl-hêm*, Ambles woonplaats, zetel.

De oudste namen der Friesche plaatsen zijn meest van mythologischen oorsprong; b. v. *Sneek*, beteekent den slang, die in de godsdienst onzer vaderen zulk eene groote rol speelt. De Engelschen spreken hun *snake* nog *sneek* uit. De zelfde plaatsnaam komt in het *Domesdaybook* voor, en wel onder den vorm, dien het land-Friesch aan dien naam geeft, te weten *Snitse*. De volkeren heiligden de plaatsen hunner inwoning steeds door namen aan de voorwerpen hunner godsvereering ontleend. Na de aanneming van het christendom vervolgden zij deze gewoonte, noemende de dorpen, welke zij toen bouwden, naar christen heiligen, als te voren naar heidensche, zoo als *St. Jacob*, *St. Anna*, en diergelijke meer.

De woonplaats van Posthumus heet in Dronkes charters (c. 37) *Wâsginge*, bij omzetting uitgesproken *Wâgsinge*; *g* werd *ds*, en zoo kreeg men *Wâgsends*. *Wâsginge* is voluit *Wasgin-ga*. Daar *Wâsgin* een eigennaam is (Isl. *voskr*, strenuus), zoo komt deze naam in de tallooze rij dier Friesche plaatsnamen, die uit een eigennaam met *hem*, *werd* of *ga*, dorp, zijn zamengesteld.

J. H. HALBERTSMA.

